

Quislings papirer *5/9-84*

■ ■ Saken om Vidkun Quislings arkiver utvikler seg fra dag til dag. Vi har i løpet av halvannen uke opplevd en veritabel informasjons eksplosjon, der mediene i konkurranse har stimulert hverandre til å avdekke stadig nye momenter. Det er ikke for mye å si at i de ti dagene som har gått siden Dagbladet begynte å publisere enkeltheter fra Quislings privatarkiv, er mer kommet fram enn gjennom alle de nesten førti år siden krigstidas ministerpresident ble dømt og skutt.

■ ■ En oppsummering så langt vil måtte sette flere aktører inn på arenaen av Quislings etterhistorie. En offentlig oppnevnt bobestyrer og hans arvtaker i advokatforretningen har prestert å behandle Quislings arkivsaker på en måte som synes klart kritikkverdigg. Vel er det så at påtalemyndigheten i 1945 kan hende sorterte sitt materiale litt raskt, og at tiltalte burde hatt adgang til å legge fram det materialet han påberopte seg, og som åpenbart var i politiets varetekt. En helt annen sak er at de konfiskerte papirene siden ble liggende og drive i kjellere uten kontroll, tross bøtner fra henrettedes enke. At så deler av arkivet endelig selges unna fra det samme advokatkontor, åpenbart i vinnings hensikt, er egnet til forskrekkelse. I alle fall må det kunne fastslås at det offentlige ikke har maktet å ta vare på sitt beslag på betryggende måte.

■ ■ At en tilfeldig ryddegutt i denne situasjon har forsynt seg av lageret, er så å si noe man har invitert til.

■ ■ Men ironisk nok er det denne delen av papirenes vandring som har påkalt størst interesse. Iblant kan det synes som om også denne saken skal tjene til å bekrefte den gamle sannhet om oss nordmenn, at vår samfunnsdebatt aldri blir skikkelig varm før vi får gitt den et element av jus og politi.

■ ■ Enkelte har begynt å trekke ikke bare nyhetspoenger, men også moralske konklusjoner, av de ti dagers hendinger. Man kan spore en tendens til uro over at saken Quisling overhodet kommer opp, og en engstelse for at det nye materialet skal tas til inntekt for at Quisling var «uskyldig». Men dette er det jo ingen som har sagt. Det burde ikke være vanskelig å skille mellom den omstendighet at nytt stoff trenger fram til overflaten, og den oppfatning at rettsoppgjøret i 1945 fortsatt holder mål som et meget solid arbeid.